

derved kan udrettes for Folkelivet i Danmark, og det var da navnlig det, at den kommunale Selv-
virksomhed maatte lettes, saaledes at Forholdet
ikke blev som nu, da den i allerhøjeste Grad hin-
dres, navnlig paa to Maader, ja, jeg kan gjerne
sige paa 3 Maader. Jeg vil ikke her tale om
Kjøbenhavn, der jo har faaet sit Kommunalvæsen
indrettet væsentlig saaledes, som det selv ønskede
det. (Berg. Det kunne vi ikke være tjente med!)
Ja, jeg siger kun, at jeg ikke ved denne Leilighed
vil tale derom. Lad Kjøbenhavnerne selv udtale
sig om, hvorvidt de ere tilfredse dermed eller ikke, men
man høver jo rigtignok Koster, der tilfalde udfire,
hvor mangelfuldt det kommunale Liv har udviklet
sig ogsaa i Kjøbenhavn. Gaa vi nu imidlertid
til Landet, hvorledes stiller Forholdet sig da der?
Der stiller det sig saaledes, at den kommunale
Virksomhed i Amtsrådet er under et dobbelt
Eilsyn, og da først derved, at det skal nydes til
at have den af Regjeringen ansatte Amtmand til
dets fødte Formand. Svad det vil sige, at den
kommunale Virksomhed skal være underkastet de
Elskødeligheder, som heru paa, at en Regjering
efter en Ansøgning kalder en Mand hift og an-
sætter en ny Mand her, aldeles uden Hensyn til
Beboernes Lære; men kun til sit eget Lære, der-
paa vil man have mange og tydelige Vidnesbyrd.
Dog ikke nok hermed; naar Regjeringen har sat sin
Embedsmand som Eilsynsmand, skulde man dog
tro, at der dermed var StatsEilsyn nok; men
disse kommunale valgte Bestyrrelser kunne næsten
ikke røre sig, uden at de skulle forhøre sig om
hver enkelt Sag hos Ministeriet. Selv om vi alt-
saa fik en Valglov, hvormed Folket kunde være
tjent, kan man dog ikke vente et tilstrækkeligt Liv
i disse Forsamlinger, naar de vedblive at
være saaledes betyngede med disse Byrder
fra en foregaaende Tid; thi hele den Lære,
man vil udvise for en Sag, vil
næsten være spildt, saa snart man paa enhver-
helt Maade er hindret fra at komme til at gaae
sin Kreds, saa snart man paa saa mangfoldige
Maader er bunden ved Indstillinger til Ministeriet
og ved de Embedsmænd, Ministeriet har udnævnt.
Naar vi dernæst gaa til Sogneraadene, have vi
jo hørt, at de Byrder, der i mangfoldige Skil-
keller lægges paa dem, hindre dem fra i deres
Virksomhed at tage sig af, hvad der egentlig lig-
ger dem nærmest, deres egne Kommuner. I
Byerne er den af Regjeringen ansatte Politimester,
som Justitsministeren ansætter, og som Indenrigs-
ministeren beskifter i Form af Borgmester, den
fødte Formand for de kommunale Raad, Byraa-
dene, men hvorledes skulle Medlemmerne af dem
faae nogen rigtig Lyft til at vire for deres Bys
Vel, naar en Mand er der i Dag og gaar i
Morgen aldeles uden Hensyn til den Bys Vel,
hvori han er ansat? Hvorledes skulle vel de
Borgere, som offere deres Kræfter for Byens Vel,
kunne være tilfredse med, at deres Virksomhed er

bunden ved en saadan Mand? Kan være forvø-
rigt saa velvillig stemt, som han vil, saa er det
givet ved Omstændighederne, at han ikke vælges af
Hensyn til Byens Lære, men af ganske andre
Hensyn. Jeg har haft Leilighed til at se, hvor-
ledes der ved enhver Virksomhed i en Kommune
har været Spørgsmaal om, hvad man turde og
hvad man ikke turde gjøre uden Indstilling til
Ministeriet, og dette har i den Grad kastet et
Modløsheds Præg over Forhandlingerne, at jeg
ikke kan indse, at den gode Grundvold, som kan
lægges for et frit Land i en selvstændig Kommu-
nalstyrelse, kan komme til sin Ret, saa længe man
skal være bunden paa en saadan Maade. Saa-
ledes havde jeg rigtignok ikke tænkt mig den kom-
munale Selvstændighed under Statens Eilsyn, den
Gang vi fik Grundloven; thi det er at blande
Folkets Selvstyrelse og den ministerielle Myndig-
hed saaledes sammen, at enten maa Statens Eil-
syn slutte sig til Kommunen, og da mangler Sta-
ten et Eilsyn, eller ogsaa maa det slutte sig til
Ministeriet, og da er den kommunale Selvsten-
dighed lammet. Uagtet nu disse mindre heldige
Omstændigheder ere tilstede, vil jeg dog haabe, at
der kan komme noget Bedre ud af, at friske
Kræfter kunne komme til at deltage i det kommu-
nale Liv. Kunde det ske ved dette Lovforslag
enten i den Skikkelse, hvori det nu foreligger, eller
i den, hvori det kan udgaa fra Udvalget, hvis et
saadant bliver nedsat, og kunde derved et Bidrag
blive ydet til en noget bedre Stilling af denne
for Folkelivet vigtige Sag, vil jeg hilse dette
Lovforslag med Taknemmelighed mod dem, som
have indbragt det.

Ordf. Da jeg har deltaget i de For-
handlinger, som saa ofte have fundet Sted om
denne Lov og de dermed i Forbindelse staaende
Spørgsmaal, er det ikke min Mening paany at
ville gennemgaa de enkelte Punkter, hvad der kan
siges om nu at gaa over til en saadan For-
andring i den hele Valgret og Valgbarhed til de
kommunale Valg og Amtsrådene paa Landet.
Min Mening med at tage Ordet har kun været
den her at ville gjøre en Indsigelse mod den
Motivering, som det ærede Medlem, som vel maa
betragtes som Ordfører for Forslagsstillerne (Berg),
anvendte i sit Aabningsforedrag. Han vilde i det
Hele taget sammenligne hele dette System med
det repræsentative for hele Staten. Han vilde
gjøre det til, at den, som i det Hele taget var
en Ven af den almindelige Valgret paa Statens
Omraade, maatte ogsaa komme til et lignende
System som her. Men jeg maa gjøre det ærede
Medlem opmærksomt paa, at der er en overordent-
lig stor Forskjel paa, hvad der har været tilfaldet
med Indretningen af Statsstyrelsen gennem det
repræsentative System, og hvad her nu bliver
foreslaet; man maa vel huske paa, at man, da den al-
mindelige Valgret blev indført for Folkethingets